OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Hallituksen esitys (158/2022 vp) laeiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

7.10.2022 Eduskunnan sivistysvaliokunta

Tausta

- Koskee lukiokoulutuksen, taiteen perusopetuksen, museoiden, esittävän taiteen ja vapaan sivistystyön valtionosuuksia 2023 ja 2024
- Yksikköhinnat määräytyisivät ilman muutosta vuosien 2020 ja 2021 toteutuneiden kustannusten ja suoritteiden perusteella
- Koronapandemia ja siihen liittyvät rajoitukset vaikuttivat merkittävästi toimintaan – kustannus- ja suoritetietojen käyttökelpoisuus valtionosuusrahoituksen perusteena on heikko
- Koronapandemian aiheuttamia poikkeamia ei ole mahdollista luotettavasti eritellä normaalista kustannuskehityksestä

Keskeinen sisältö

- 2023 ja 2024 yksikköhintojen laskemisessa käytettäisiin vuoden 2019 kustannus- ja suoritetietoja
- Yksikköhinta kasvaa kaikilla indeksikorotuksen verran
- Samalla päivitettäisiin lakiviittaukset kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettuun lakiin koskemaan 2023 alussa voimaan tulevaa uutta lakia

2023 yksikköhinnat käytettäessä v. 2019 ja 2020 kustannuspohjia

	Keskihinnat kustannuspohjasta 2020, euroa	Keskihinnat kustannuspohjasta 2019, euroa	Muutos, %
Lukiokoulutus	7 393,68	7 630,82	3,2 %
Taiteen perusopetus	88,00	87,33	-0,8 %
Kansalaisopistot	98,07	93,04	-5,1 %
Kansanopistot	297,48	298,63	0,4 %
Liikunnan koulutuskeskukset	88,20	92,17	4,5 %
Kesäyliopistot	158,94	159,40	0,3 %
Opintokeskukset	155,82	174,25	11,8 %
Museot	83 900	82 861	-1,2 %
Muu esittävä taide	59 431	65 058	9,5 %
Musiikki	54 020	56 818	5,2 %

Laskennallinen vaikutus valtionosuuksiin 2023

	Muutos, euroa
Lukiokoulutus	7 713 000
Taiteen perusopetus	-1 400 000
Kansalaisopistot	-10 155 000
Kansanopistot	111 000
Liikunnan koulutuskeskukset	-28 000
Kesäyliopistot	0
Opintokeskukset	1 841 000
Museot	-703 000
Muu esittävä taide	6 017 000
Musiikki	994 000
Yhteensä	4 390 000

Lausuntopalaute

- Pääosin ehdotusta kannatetaan
- Joissakin lausunnoissa katsotaan, että muutoksen tulisi koskea vain vuotta 2023
  - Laskelmat siitä, millaisiksi v. 2024 yksikköhinnat muodostuisivat 2021 kustannus- ja suoritetietojen perusteella, valmistuvat vasta syksyn 2022 aikana
  - Tästä huolimatta voidaan pitää selvänä, että koronapandemia on myös 2021 aikana vaikuttanut olennaisesti toimintaan, minkä vuoksi vuoden kustannus- ja suoritetiedot ennustavat huonosti kustannuskehitystä pidemmällä aikavälillä
- Osassa lausuntoja katsotaan, että muutoksen tulisi koskea vain niitä oppilaitos- ja kulttuurilaitosmuotoja, joissa se vaikuttaisi valtionosuuksia korottavasti
  - Kansalaisopistojen, museoiden ja taiteen perusopetuksen osalta vuoden 2023 valtionosuus nousisi enemmän, jos käytettäisiin 2020 tietoja
  - Suurin ero kansalaisopistoilla. Kustannukset eivät laskeneet vaikka opetustuntimäärä aleni n. 15 %. 2020 tietojen käyttäminen johtaisi yksikköhinnan perusteettomaan nousuun